

## Donsku fjølmiðlarnir um Føroyar/Danmark

Tað sær ikki út til, at donsku fjølmiðlarnir hava slept Føroyum, hóast drúgv tíð er farin, síðani spurningurin um dómarakanning fyrstu ferð sá dagsins ljós. Nærum hvønn dag verða viðurskiptini millum Føroyar og Danmark viðgjørð. Vit hava roynt at fylgt hesi skrivningini og fara í dag at endurprenta tvær oddagreinir og tvey lesarasjónarmið, sum hava staðið í Jyllands Posten og Berlingske Tidende.



## Folketinget vildledt?

Folketinget blev tilsyneladende fejlinformeret af skiftende ministre om forholdene i den såkaldte Færø-banksag i 1992 og 1993.

Det er den entydige konklusion, der kan udledes af fortløbende dokumenter, som Jyllands-Posten har fået adgang til, og som i de seneste dage er behandlet i en række artikler.

Heraf fremgår det, at der allerede i oktober 1992 var forhold omkring Færø-bankernes økonomiske status, som regeringen forsøgte at forholde såvel det færøske landsstyre som det danske folketting.

Da den rette sammenhæng omkring Færø-bankens økonomi gik op for færingerne, krævede de med god ret sagen klarlagt ved en dommerundersøgelse – naturligvis for efterfølgende at kunne gøre ansvar gældende.

Den Danske Banks rolle i sagen omkring den daværende færøske datterbank tjente måske i begyndelsen et tvivlsomt formål til afledning af det egentlige politiske ansvar. Det må have været ganske ubehageligt for Den Danske Bank at få forretningsmæssige dispositioner koblet sammen med en politisk betænkelig affære, men det hører med til almindelig forretningsrisiko.

Herunder også, hvad banken eventuelt må tåle den dag, det politiske flertal herhjemme indser den uomgængelige nødvendighed af den form for undersøgelse, som Socialdemokratiet så aggressivt plæderede for i det, der endte i Rigsretten som Tamil-sagen.

Det er alene en sag for Folketinget at beslutte, hvilken type undersøgelse, Folketinget vil have. Det er ikke et anliggende for landets dommere.

Lederen af regeringens støtteparti i Færø-sagen, den konservative Hans Engell, er således ude af trit med begivenhederne, når han fortsat taler om, at der slet ikke bliver nogen undersøgelse, hvis færingerne ikke makker ret. Sagen har nået en fase og en substans, hvor det ikke er et spørgsmål om, hvad det færøske landsstyre måtte mene.

Her kan vi for så vidt være enige med Hans Engell i, at det er inderligt ligegyldigt, om færingerne er for eller imod.

Derimod er vi ikke enige med Hans Engell i, at sagen i givet fald ikke skal undersøges. Det skal den, og det må naturligvis ske ved en dommerundersøgelse.

Det Konservative Folkeparti kan vel ikke leve med en sag, der drager partiets politiske troværdighed i tvivl. Hvad regeringen angår, kender Socialdemokratiet spil-

lereglerne og må naturligvis drage konsekvenserne, hvis dommerundersøgelsen bekræfter formodningen om særligt belastende forhold vedrørende ministres information af Folketingets medlemmer.

Det er uholdbart for det danske folkestyre, hvis loven alene håndhæves effektivt over for borgerne, mens den i regeringens hænder kan bøjes til passende lejligheder.

Statsministeren bør – nu som før – sikre, at intet fejles ind under gulvtæppet, og hvis mistanken alligevel opstår, er det statsministerens pligt at slå gulvtæppet til side for at bevise sin uskyld eller vedgå sit ansvar.

At domme efter den dokumentation i sagen, som nu er gravet frem, ligner Færø-sagen en lungebetændelse og Tamil-sagen en lettere forårskølelse. De sidste plejer at gå over af sig selv, mens de første kræver behandling.

Hvor er regeringens politiske anstændighed og moral i Færø-sagen?

Det spørgsmål bør et tilsyneladende misinformeret folketting omgående kræve svar på.

JYLLANDS-POSTEN

## Færøske fortielser

Afsløringen af at regeringen så langt tilbage som i oktober 1992 var blevet advaret om omfanget af den færøske bankkrise, flytter på dramatisk vis fokus i skandalen.

Hvor det dominerende stridspunkt indtil nu har været skænderiet mellem Danmark og Færøerne om formen på den instans, der skal redde trådene ud i affæren, er søgelyset nu skarpt og ubarmhjertigt rettet mod centrum af dansk, politisk liv.

To statsministre og en lang række tidligere og nuværende toppolitikere har meget at forklare.

Fhv. statsminister Poul Schlüter må forklare, hvorfor han og to partifæller, finansministeren Henning Dyremose og industriministeren Anne Birgitte Lundholt, fortav et embedsmandsudvalgs klokkeklare spådom om et forestående tab på 1,5 milliarder i de færøske banker. En forudsigelse, der skulle vise sig uhyggelig præcis.

Og den nuværende statsminister må forklare, hvordan

hans regering ved flere lejligheder har bildt Folketinget ind, at ingen kunne have forudset den færøske katastrofe, når det modsatte bevisligt er tilfældet.

Fremkomsten af de hidtil hemmeligholdte papirer er i sig selv et glimrende argument for at følge færingerne i deres ønske om en offentlig dommerundersøgelse i stedet for den lukkede, skriftlige ekspertundersøgelse, som regeringen og de konservative hidtil har villet strække sig til.

I forvejen er hele affæren forpestet af mistro. Specielt følger færingerne, de er blevet snydt, da de overtog ansvaret for Den Danske Banks datterselskab Føroya Banki uden at ane noget om de milliardtab, de kom til at hænge på.

At den danske regerings embedsmænd havde forudset tabene et halvt år i forvejen svækker ikke færingerne mistanke om en sammensværgelse mellem den konservativt ledede regering og Den Danske Bank – for nu at si-

ge det mildt.

De sidste hemmeligholdte dokumenter er formentlig ikke set i denne sag. Hvem ved, hvilke nye ubehagelige noter, der ligger gemt rundt omkring?

Hvis statsministeren for en gangs skyld vil handle, før hele postelinet er røget på gulvet med et brag, skal han skynde sig.

For sin egen troværdigheds skyld skal han give Færøerne deres dommerundersøgelse. Det indebærer, at han bliver nødt til at give Folketinget en forklaring på, hvad i alverden, der er foregået i hans forgængers og hans egen regeringsperiode.

Gør det, Nyrup, og gør det nu. Færø-sagen lugter værre og værre dag for dag. Luk vinduet op for brisen.

EKSTRA BLADET

## Rigtig aflysning på forkert tidspunkt

Statsminister Poul Nyrup Rasmussen har ganske modigt turdet vise sin angst for at tage på officielt besøg på Færøerne. Aflysningen af besøget er sket i sidste øjeblik. Alle detaljer var på plads. Men statsministeren havde hørt, at der ville være demonstrationer, og at dele af programmet ville blive boykottet af vrede færinger.

Det kræver mod at vise sin frygt ved forlods at give efter for demonstrationer og boykot. Men i situationen er det ikke ufornuftigt. Som sædvanlig nåede situationen imidlertid at spidse mere til end nødvendigt, før statsministeren kunne bevæge sig til at skære igennem. Besøget på Færøerne blev aftalt for et halvt år siden, og planlæg-

ningen er sindigt skredet frem helt uanfægtet af de bølger af færøsk vrede, som er skyllet ned mod Danmark med regeringen og de Konservative som dem, der skulle dukkes. Allerede for flere måneder siden burde en af statsministerens talrige rådgivere have hvisket ham i øret, at det nok ville være klogt at udsætte besøget, i det mindste til der var fundet en afklaring omkring undersøgelsen af den færøske banksag.

Nu vil det uundgåelige indtryk på Færøerne være, at det lykkedes at skræmme Danmarks statsminister. Og det vil lige så uundgåeligt fremme et indtryk af, at regeringen har en dårlig sag. Men det har regeringen ikke. Forslaget om

en undersøgelseskommision kan fuldt ud imødekomme Færøernes ønske om en uvildig og fuldstændig analyse af begivenhederne omkring den tabsgivende bankfusion. Et forløb, formanden for Finansieringsfonden i øvrigt ganske interessant har karakteriseret som politisk. I denne fase er der ingen grund til at provokere eller gøre noget, som kan opfattes som en provokation. Derfor er aflysningen helt i orden. Eneste fejl er, at den ikke blev besluttet langt tidligere.

BERLINGSKE TIDENDE